

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2014

Anàlisi musical

Sèrie 5

Qualificació			
Exercici 1		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
Exercici 2	Part A	1	
		2	
		3	
		4	
		5	
	Part B		
Exercici 3		1	
		2	
		3	
Suma de notes parcials			
Qualificació final			

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Aquesta prova consta de tres exercicis i s'iniciarà amb les audicions en què es basen l'exercici 1 i l'exercici 2.

Exercici 1

[4 punts: 0,4 punts per cada qüestió. No hi haurà descomptes de penalització en cap cas.]

Aquest exercici consisteix en l'audició de deu fragments de música. Cada fragment es repetirà dues vegades abans de passar al següent. Després d'un petit interval, tornareu a escoltar els deu fragments tots seguits.

Escolteu amb atenció els deu fragments que sentireu a continuació i trieu la resposta correcta entre les quatre que us proposem per a cada fragment.

1. **a)** Cantiga.
b) *Bel canto*.
c) Madrigal.
d) *Lied*.

2. **a)** Compàs quaternari.
b) Obstinat.
c) Canvi de mode.
d) Canvi de *tempo*.

3. **a)** *Organum* paral·lel.
b) *Discantus*.
c) *Organum* ornamentat.
d) Cànon.

4. **a)** Minimalisme.
b) Baix continu.
c) *Riff*.
d) *Soul*.

5. **a)** *Crescendo*.
b) *Ritardando*.
c) *Accelerando*.
d) *Rubatto*.

6. **a)** Mandolina.
b) Viola de gamba.
c) Llaüt o tiorba.
d) Clavecí.

7. **a)** Castrat.
b) Soprano *di coloratura*.
c) Soprano dramàtica.
d) *Mezzosoprano*.

8. *a)* Gamelan.
b) Cobla.
c) Quintet de metalls.
d) *Dixieland band*.
9. *a)* Concert per a clavecí i orquestra.
b) Música atonal del segle xx.
c) Melodia sincopada.
d) Compàs d'amalgama.
10. *a)* Jazz clàssic.
b) Jazz llatí.
c) Jazz de Nova Orleans.
d) *Free jazz*.

Exercici 2

[4 punts en total]

Aquest exercici consisteix en l'audició d'un fragment d'una peça musical que escoltareu dues vegades. Després d'un interval de quatre minuts, el tornareu a escoltar per tercer cop.

A) Anàlisi formal i estructural

[3 punts: 0,6 punts per cada qüestió; es descomptaran 0,1 punts per cada resposta incorrecta. Per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Escolteu amb atenció el fragment de la peça que sentireu a continuació, que figura en la llista d'obres que heu de conèixer, i trieu la resposta correcta a cada qüestió.

Text de la peça (fragment)

Stella splendens in monte ut solis radium
miraculis serrato exaudi populum.

Concurrunt universi gaudentes populi
divites et egeni grandes et parvuli
ipsum ingrediuntur ut cernunt oculi
et inde revertuntur gracia repleti.

Principes et magnates extirpe regia
saeculi potestates obtenta venia
peccaminum proclamant tudentes pectora
poplite flexo clamant hic: Ave Maria.

Prelati et barones comites incliti
religiosi omnes atque presbyteri
milites mercatores cives marinari
burgenses piscatores praemiantur ibi.

1. El tipus de començament i de compàs inicials en aquesta peça és
 - a) anacrúsic i binari.
 - b) anacrúsic i ternari.
 - c) tètic i binari.
 - d) acèfal i compost ternari.
2. L'estructura d'aquesta peça consta de
 - a) dues unitats melòdiques, o frases, diferenciades.
 - b) quatre unitats melòdiques, o frases, diferenciades.
 - c) una sola unitat melòdica, o frase, repetida constantment.
 - d) tres unitats melòdiques, o frases, diferenciades.
3. A partir del nombre de pulsacions fortes, podem observar la seqüència següent:
 - a) 4 + 4 / 4 + 4 / 4 + 4 / ...
 - b) 5 + 5 / 4 + 4 / 5 + 5 / ...
 - c) 5 + 3 / 3 + 3 / 4 + 4 / ...
 - d) 3 + 3 / 3 + 3 / 2 + 2 / ...
4. Tenint en compte l'estructura del text de la peça, i a partir de l'equivalència $A = a + a$, en què la A representa la melodia completa de la tornada i les lletres minúscules designen les unitats melòdiques o els períodes corresponents a cadascun dels quatre versos de les estrofes, podem establir la relació següent entre text i música, que es repeteix sempre en totes les estrofes:
 - a) A-b-a-b-a-A.
 - b) A-b-b-a-a-A.
 - c) A-b-c-a-a-A.
 - d) A-b-c-d-e-A.

5. La interpretació concreta de la peça que heu sentit té les característiques següents:
- a) Una introducció instrumental que en realitat és un preludi lliurement improvisat i, a més, en cada estrofa cantada canvia el contingent de les veus que hi intervenen.
 - b) Una introducció instrumental amb una sola de les unitats melòdiques o frases de l'obra i, a més, en cada estrofa cantada es manté inalterable el contingent de les veus que hi intervenen.
 - c) Una introducció instrumental amb una sola de les unitats melòdiques o frases de l'obra i, a més, en la primera estrofa canten totes les veus, mentre que en la segona canten les veus masculines i, en la tercera, les veus femenines.
 - d) Una introducció instrumental amb totes les unitats melòdiques o frases de l'obra i, a més, en cada estrofa cantada canvia el contingent de les veus que hi intervenen.

B) Anàlisi estilística i contextual

[1 punt]

Redacteu un comentari breu (entre cent i cent cinquanta paraules) sobre la peça que heu escoltat en què descriuiu els aspectes següents:

- gènere al qual pertany aquesta peça d'acord amb la seva funció o destinació socials;
- forma o estructura, i textura;
- unitat superior de la qual forma part;
- lloc de composició o recopilació;
- estil general en el qual s'inscriu;
- període històric en què va ser composta o recopilada.

Exercici 3

[2 punts en total]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem a continuació.

En escoltar música, el que percebem com a melodia és només una successió de notes independents. Som nosaltres qui la convertim en una melodia contínua. La ciència pot analitzar de moltes maneres les diferències entre les notes: segons el volum, el timbre, el to, el tipus d'ona, etc. No obstant això, no pot explicar la relació entre les notes que componen la música. Una melodia és una sèrie de notes que té sentit. Si volem escoltar una sèrie de notes separatament, hem de produir intervals de temps entre les notes més llargs que els utilitzats en les composicions musicals o bé produir freqüències tonals molt diferenciades. Només podem percebre una sèrie de notes com una melodia si els tons es troben en estreta connexió. És possible canviar una melodia mantenint la seqüència de notes però transportades a una octava diferent; però aleshores la melodia resultant no té cap sentit.

Els intervals amplis entre notes característics d'algunes composicions d'Anton Webern i altres compositors de música serial en dificulten la comprensió. Però hi ha altres raons per les quals aquesta música és difícil d'apreciar. Entre aquestes raons, es troba l'intent d'abolir la distinció entre la consonància i la dissonància dels intervals: la música serial seria difícil de recordar perquè elimina l'estructura jeràrquica de la música melòdica, que permet reconèixer una producció determinada com una dissonància seguida d'una consonància. A més, en la música serial se sol evitar la repetició. La falta de repetició és una de les raons, no l'única, que explica que sigui tan difícil d'escoltar i d'entendre la famosa obra de Boulez *Le marteau sans maître*.

Fred Lerdhal afirma que, durant les dècades de 1950 i 1960, la repetició literal en música es considerava imperdonable des d'un punt de vista estètic. No obstant això, els dubtes sobre la conveniència d'abolir la repetició com a mitjà per a definir l'estructura havien sorgit molt abans. El 1932, Anton Webern va dir: «A mesura que ens distanciem de la tonalitat, pensem: “No volem repetir! Sempre ha de venir alguna cosa nova!”. Però és obvi que això no funciona, perquè destrueix la intelligibilitat.» La imperiosa necessitat humana de donar sentit a una seqüència de notes ha estat demostrada gràcies a tota una sèrie d'experiments d'audició dicòtica. Si escoltem per cada orella dues seqüències de notes diferents, separades per grans salts, el cervell n'elimina els intervals i percep notes consecutives.

Traducció feta a partir del text
d'Anthony STORR. *La música y la mente*. Barcelona: Paidós, 2002, p. 213-215

1. En el primer paràgraf, Anthony Storr parla del «sentit» de la música. De les interpretacions següents del terme *sentit*, quina és la que s'ajusta més a la interpretació de l'autor?
[0,5 punts]
 - a) El sentit en la música sorgeix de la bona ordenació dels sons segons les lleis estrictes de la melodia i de l'harmonia.
 - b) El sentit en la música és el resultat de l'aplicació literal de les teories de la semàntica de la parla en el terreny musical.
 - c) El sentit en la música és quelcom aleatori i subjectiu que hi afegim nosaltres segons el nostre parer en escoltar una peça de música.
 - d) El sentit en la música és quelcom objectiu i compartit entre el compositor i el receptor, però que resulta difícil, si no impossible, de traduir amb paraules.

2. Indiqueu totes les característiques de la música serial enumerades en el text que, segons Storr, en dificulten la comprensió a l'oient.

[0,5 punts]

3. Escriviu un comentari breu en què expliqueu algun motiu pel qual, segons el text, es considerava inapropiada la repetició literal en l'estètica musical dels anys cinquanta i seixanta del segle xx.

[1 punt]

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans